

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. декана юридичного факультету

Надія МОСКАЛЮК
«_____» _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«_____» _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
«_____» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Міжнародне кримінальне право»

Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 29 Міжнародні відносини
Спеціальність – 293 Міжнародне право
Освітньо-професійна програма – «Міжнародне право»

Кафедра міжнародного права та міграційної політики

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні	ІРС	Тренінг / КПІЗ	СРС	Разом	Екзамен/ Залік
Денна	I	1	30	15	5	4	96	150	Екзамен
Заочна	I	1, 2	8	4	-	-		138	Екзамен

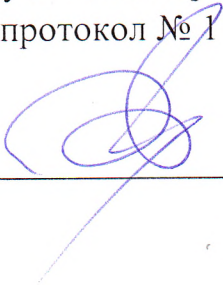
31.08.2023
[Signature]

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 029 Міжнародні відносини, спеціальності 293 Міжнародне право, затвердженої вченою радою ЗУНУ, протокол № 9 від 23.06.2023 р.

Робочу програму склала завідувач кафедри міжнародного права та міграційної політики, к.ю.н., доцент Ярина ЖУКОРСЬКА.

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри міжнародного права та міграційної політики, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

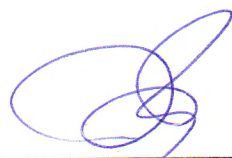
Завідувач кафедри

Ярина ЖУКОРСЬКА

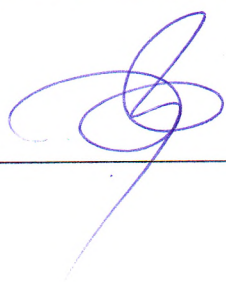
Розглянуто і схвалено групою забезпечення спеціальності 293 Міжнародне право, протокол № 1 від 31.08.2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності

Ярина ЖУКОРСЬКА

Гарант ОП

Ярина ЖУКОРСЬКА

1. Опис дисципліни "Міжнародне кримінальне право"

Дисципліна «Міжнародне кримінальне право»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 29 Міжнародні відносини	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 293 Міжнародне право	Рік підготовки – 1 Семестр – 1
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Міжнародне право»	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 15 год.
Загальна кількість годин –150	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота – 100 год. (у т.ч. тренінг – 4 год.) Індивідуальна робота – 5 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

1. Мета і завдання вивчення дисципліни «Міжнародне кримінальне право»

1.1. Мета вивчення дисципліни.

Сформуванню розуміння сутності міжнародного кримінального права як важливої галузі міжнародного публічного права; продемонструвати роль міжнародного кримінального права як механізму попередження міжнародних правопорушень та настання покарання за них; окреслити основні тенденції розвитку міжнародного кримінального права.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Сформуванню здатність: ідентифікувати, формулювати та оцінювати проблеми у сфері міжнародного кримінального права, застосовувати інструменти, засоби та методи міжнародного кримінального права для їхнього вирішення; ґрунтовно досліджувати сучасні проблеми настання міжнародної кримінальної відповідальності індивіда, переосмислювати її зміст та тенденції розвитку; оперувати специфічним категорійним апаратом, сучасними теоріями і концепціями.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

СК 7. Здатність представляти інтереси України або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних судах іноземних держав.

СК 13. Здатність кваліфікувати поведінку індивіда як міжнародне правопорушення та оцінювати її шкідливий вплив на міжнародний правопорядок.

СК 14. Здатність розуміти природу відповідальності у міжнародному праві та механізми її реалізації.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Засвоєння знань за програмою єдиного фахового вступного випробування.

2.5. Результати навчання

ПРН 6. Захищати інтереси власної держави у національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, міжнародних судах та організаціях, зокрема інтеграційних, на міжнародних конференціях.

ПРН 16. Вміти передбачити наслідки вчинення міжнародного кримінального правопорушення, кваліфікувати міжнародні правопорушення та аналізувати процесуальні аспекти реалізації міжнародної кримінальної відповідальності.

ПРН 17. Аналізувати наслідки міжнародно-протиправних діянь та механізми притягнення до відповідальності суб'єктів, а також засоби реалізації відповідальності у міжнародному праві.

3. Програма навчальної дисципліни «Міжнародне кримінальне право»

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Загальна характеристика міжнародного кримінального права та його місце в системі міжнародного права

Міжнародне кримінальне право та його місце в системі міжнародного права. Предмет і метод міжнародного кримінального права. Міжнародне кримінальне право як політичний інструмент. Джерела міжнародного кримінального права. Принципи міжнародного кримінального права.

Тема 2. Сучасна доктрина міжнародного кримінального права

Значення Нюрнберзької спадщини для сучасності. Загальні проблеми розвитку міжнародного кримінального права. Співвідношення і взаємодія міжнародного та національного кримінального права. Юрисдикція сучасних міжнародних трибуналів ad hoc і значення їх рішень. Діяльність Міжнародного кримінального суду і значення Римського статуту МКС для міжнародної та національної кримінальної юстиції. Проблеми кваліфікації злочинів проти людяності та воєнних злочинів. Проблеми боротьби з міжнародним тероризмом

Тема 3. Міжнародна кримінальна відповідальність

Поняття міжнародної кримінальної відповідальності. Призначення і звільнення від кримінальної відповідальності. Обставини, що виключають відповідальність в міжнародному кримінальному праві. Проблема відповідальності юридичних осіб і держави в міжнародному кримінальному праві.

Тема 4. Злочин і склад злочину в міжнародному кримінальному праві

Злочин у міжнародному кримінальному праві: поняття та ознаки. Класифікація злочинів у міжнародному кримінальному праві. Конвенційні злочини (злочини міжнародного характеру). Поняття і класифікація конвенційних злочинів. Специфіка конвенційних злочинів. Відмінність конвенційних злочинів від транснаціональних. Склад міжнародного злочину. Незакінчений злочин в міжнародному кримінальному праві

Тема 5. Співучасть у міжнародному кримінальному праві

Загальний аналіз концепції співучасті і її генезис в міжнародному кримінальному праві. Виконавець. Віддання наказу, підбурювання, спонукання. Пособництво і інше сприяння вчиненню злочину. Надання сприяння вчиненню злочину групою осіб. Пряме і публічне підбурювання до геноциду. Відповідальність командирів та інших начальників

Тема 6. Покарання у міжнародному кримінальному праві

Інститут покарання міжнародно-правових актах. Концепція покарання в міжнародному кримінальному праві. Поняття і види покарань в міжнародному кримінальному праві. Призначення і звільнення від покарання з міжнародного кримінального права. Особливості виконання окремих заходів покарання за вироком Міжнародного кримінального суду.

Змістовий модуль 2.

Тема 7. Злочини проти безпеки людства (людяності)

Злочин агресії. Незаконний обіг зброї масового ураження. Напад на осіб та установи, які користуються міжнародним захистом.

Злочини проти людяності. Поняття злочинів проти людяності. Елементи складів злочинів проти людяності. Елементи конкретних злочинів проти людяності. Злочин геноциду. Геноцид. Апартеїд. Екоцид. Депортація або насильницьке переміщення населення. Розмежування злочинів проти людяності, загально кримінальних і військових злочинів. Проблеми міжнародного кримінального правосуддя у справах про злочини проти миру і безпеки людства. Співвідношення і взаємодія міжнародного та національного кримінального права.

Тема 8. Воєнні злочини

Право збройних конфліктів. Поняття і склад воєнного злочину. Види воєнних злочинів. Елементи воєнних злочинів. Жорстоке поводження з військовополоненими. Депортація цивільного населення. Застосування у збройному конфлікті засобів і методів, заборонених міжнародним договором. Застосування зброї масового ураження, забороненої міжнародними договорами. Найманство.

Тема 9. Злочини проти особистих прав і свобод людини

Рабство і работоргівля. Торговля людьми без мети звернення в рабство. Сексуальна експлуатація. Злочини, що виражаються в нелюдських або принижуючих гідність видах поводження і покарання.

Тема 10. Терористичні злочини та інші злочини проти основ громадської безпеки

Поняття тероризму. Класифікація тероризму. Співвідношення тероризму та екстремізму. Протидія тероризму. Боротьба з бомбовим тероризмом. Акти ядерного тероризму. Боротьба з фінансуванням тероризму. Антитерористична діяльність на пострадянському просторі. Протидія ядерному тероризму. Попередження тероризму. Піратство. Захоплення заручників. Злочини пов'язані з безпекою авіаційного транспорту. Злочини проти безпеки морського судноплавства. Незаконний обіг ядерного матеріалу.

Тема 11. Процесуальні аспекти реалізації міжнародної кримінальної відповідальності

Міжнародні організації в боротьбі зі злочинністю. Офіційні організації. Неурядові організації. Взаємодія держав в боротьбі зі злочинністю. Правова допомога держав у кримінальних справах. Видача злочинців і право притулку. Підстави і умови видачі. Відмова в екстрадиції і його заснування.

Тема 12. Органи міжнародної кримінальної юстиції

Система органів міжнародної кримінальної юстиції. Міжнародні кримінальні трибунали ad hoc, створювані Радою Безпеки ООН. Змішані (гібридні) трибунали (суди). Суди, створювані на основі договору держави з ООН. Спеціальний суд по Сьєрра-Леоне. Спеціальний трибунал по Лівану. Суди, формовані тимчасовими адміністраціями ООН на територіях держав, де проводяться миротворчі операції. Змішані суди на території Косово. Колегії з виключної юрисдикції щодо серйозних злочинів в Східному Тиморі. Міжнародний кримінальний суд.

**2. Структура залікового кредиту з навчальної дисципліни
«Міжнародне кримінальне право»**

№ п/п	Тема	Кількість годин				
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1.						
1.	Загальна характеристика міжнародного кримінального права та його місце в системі міжнародного права	2	1	8	2	Поточне опитування, кейси
2.	Сучасна доктрина міжнародного кримінального права	4	1	8		Поточне опитування, кейси
3.	Міжнародна кримінальна відповідальність	2	1	8		Поточне опитування, кейси
4.	Злочин і склад злочину в міжнародному кримінальному праві	4	1	8		Поточне опитування, кейси
5.	Співучасть у міжнародному кримінальному праві	2	1	8		Поточне опитування, кейси
6.	Покарання у міжнародному кримінальному праві	2	1	8		Поточне опитування, кейси
Змістовий модуль 2.						
7.	Злочини проти безпеки людства (людяності)	2	2	8	3	Поточне опитування, кейси
8.	Воєнні злочини	2	2	8		Поточне опитування, кейси
9.	Злочини проти особистих прав і свобод людини	2	2	8		Поточне опитування, кейси
10.	Терористичні злочини та інші злочини проти основ громадської безпеки	2	2	8		Поточне опитування, кейси
11.	Процесуальні аспекти реалізації міжнародної кримінальної відповідальності	2	1	10		Поточне опитування, кейси
12.	Органи міжнародної кримінальної юстиції	4	-	10		Поточне опитування, кейси
	Всього	30	15	100	5	

3. Тематика практичних занять з навчальної дисципліни «Міжнародне кримінальне право»

Практичне заняття № 1

Тема: Загальна характеристика міжнародного кримінального права та його місце в системі міжнародного права.

Мета: Здобути знання із загальної характеристики міжнародного кримінального права та його місця в системі міжнародного права.

Питання для обговорення:

1. Міжнародне кримінальне право та його місце в системі міжнародного права.
2. Предмет і метод міжнародного кримінального права.
3. Міжнародне кримінальне право як політичний інструмент.
4. Джерела міжнародного кримінального права.
5. Принципи міжнародного кримінального права.

Практичне заняття № 2

Тема: Сучасна доктрина міжнародного кримінального права.

Мета: Вивчити сучасну доктрину міжнародного кримінального права.

Питання для обговорення:

1. Значення Нюрнберзької спадщини для сучасності.
2. Загальні проблеми розвитку міжнародного кримінального права.
3. Співвідношення і взаємодія міжнародного та національного кримінального права.
4. Юрисдикція сучасних міжнародних трибуналів ad hoc і значення їх рішень.
5. Діяльність Міжнародного кримінального суду і значення Римського статуту МКС для міжнародної та національної кримінальної юстиції.
6. Проблеми кваліфікації злочинів проти людяності та воєнних злочинів.
7. Проблеми боротьби з міжнародним тероризмом

Практичне заняття № 3

Тема: Міжнародна кримінальна відповідальність.

Мета: Здобути знання щодо поняття та основних характеристик міжнародної кримінальної відповідальності.

Питання для обговорення:

1. Поняття міжнародної кримінальної відповідальності.
2. Призначення і звільнення від кримінальної відповідальності.
3. Обставини, що виключають відповідальність в міжнародному кримінальному праві.
4. Проблема відповідальності юридичних осіб і держави в міжнародному кримінальному праві.

Практичне заняття №4

Тема: Злочин і склад злочину в міжнародному кримінальному праві.

Мета: Здобути знання про злочин і склад злочину в міжнародному кримінальному праві.

Питання для обговорення:

1. Злочин у міжнародному кримінальному праві: поняття та ознаки.
2. Класифікація злочинів у міжнародному кримінальному праві.
3. Конвенційні злочини (злочини міжнародного характеру).
4. Склад міжнародного злочину.
5. Незакінчений злочин в міжнародному кримінальному праві.

Практичне заняття №5

Тема: Співучасть у міжнародному кримінальному праві.

Мета: Отримати знання щодо співучасті у міжнародному кримінальному праві.

Питання для обговорення:

1. Загальний аналіз концепції співучасті і її генезис в міжнародному кримінальному праві.
2. Виконавець. Віддання наказу, підбурювання, спонукання.
3. Пособництво і інше сприяння вчиненню злочину.
4. Надання сприяння вчиненню злочину групою осіб.
5. Пряме і публічне підбурювання до геноциду.
6. Відповідальність командирів та інших начальників.

Практичне заняття № 6

Тема: Покарання у міжнародному кримінальному праві.

Мета: Закріпити знання про покарання у міжнародному кримінальному праві.

Питання для обговорення:

1. Інститут покарання у міжнародно-правових актах.
2. Концепція покарання в міжнародному кримінальному праві.
3. Поняття і види покарань в міжнародному кримінальному праві.
4. Призначення і звільнення від покарання з міжнародного кримінального права.
5. Особливості виконання окремих заходів покарання за вироком Міжнародного кримінального суду.

Практичне заняття № 7

Тема: Злочини проти безпеки людства (людяності).

Мета: Закріпити знання щодо злочинів проти безпеки людства.

Питання для обговорення:

1. Злочин агресії.
2. Незаконний обіг зброї масового ураження.
3. Напад на осіб та установи, які користуються міжнародним захистом.
4. Злочини проти людяності.
5. Проблеми міжнародного кримінального правосуддя у справах про злочини проти миру і безпеки людства.
6. Співвідношення і взаємодія міжнародного та національного кримінального права.

Практичне заняття № 8

Тема: Воєнні злочини.

Мета: Закріпити знання про воєнні злочини.

Питання для обговорення:

1. Поняття і склад та класифікація воєнних злочинів.
2. Жорстоке поводження з військовополоненими.
3. Депортація цивільного населення.
4. Застосування у збройному конфлікті засобів і методів, заборонених міжнародними договорами.
5. Застосування зброї масового ураження, забороненої міжнародними договорами.
6. Найманство.

Практичне заняття № 9

Тема: Злочини проти особистих прав і свобод людини.

Мета: Набути знання про злочини проти особистих прав і свобод людини.

Питання для обговорення:

1. Рабство і работоргівля (злочини, пов'язані з встановленням атрибутів власності на людину).
2. Торговля людьми без мети звернення в рабство.
3. Сексуальна експлуатація.

4. Злочини, що виражаються в нелюдських або принижуючих гідність видах поведінки і покарання.

Практичне заняття № 10

Тема: Терористичні злочини та інші злочини проти основ громадської безпеки.

Мета: Вивчити терористичні злочини та інші злочини проти основ громадської безпеки.

Питання для обговорення:

1. Поняття та класифікація тероризму. Співвідношення тероризму та екстремізму.
2. Боротьба з бомбовим тероризмом.
3. Акти ядерного тероризму.
4. Боротьба з фінансуванням тероризму.
5. Протидія тероризму. Попередження тероризму.
6. Піратство.
7. Захоплення заручників.
8. Злочини пов'язані з безпекою авіаційного транспорту.
9. Злочини проти безпеки морського судноплавства.
10. Незаконний обіг ядерного матеріалу.

Практичне заняття № 11

Тема: Процесуальні аспекти реалізації міжнародної кримінальної відповідальності.

Мета: Вивчити процесуальні аспекти реалізації міжнародної кримінальної відповідальності.

Питання для обговорення:

1. Міжнародні організації в боротьбі зі злочинністю.
2. Взаємодія держав в боротьбі зі злочинністю.
3. Правова допомога держав у кримінальних справах.
4. Видача злочинців і право притулку.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) - форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. КПЗ виконують студенти самостійно під керівництвом викладачів, це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять.

Види КПЗ з навчальної дисципліни «Міжнародне кримінальне право»:

- підготовка наукової статті або тез наукової доповіді до друку;
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у студентських олімпіадах;
- написання есе, виконання творчих завдань;
- участь у командному проєкті.

Вид КПЗ погоджується з кожним студентом окремо.

Теми КПЗ погоджуються також індивідуально.

6. Самостійна робота з навчальної дисципліни «Міжнародне кримінальне право»

Самостійна робота, як одна із форм засвоєння навчального матеріалу у вільний від обов'язкових занять час і без участі викладача, передбачає особистісно-орієнтовану організацію самоосвіти студента. Організація самостійної роботи вимагає особливої уваги, тому що частина питань кожної теми виноситься на самостійне опрацювання студентами, а матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на екзамен. Самостійна робота забезпечується необхідними навчально-методичними засобами (у тому числі конспектами лекцій, навчально-методичними розробками для самостійного вивчення дисципліни, періодичними виданнями). Студенти мають можливість самостійно опрацьовувати навчальний матеріал у бібліотеці, навчальних кабінетах і комп'ютерних класах з використанням мережі Інтернет, а також у домашніх умовах (при отриманні відповідного пакету навчально-методичної літератури).

№	Тематика
1.	Тема 1. Історія становлення міжнародного кримінального права.
2.	Тема 2. Міжнародні кримінальні трибунали ad hoc, створювані Радою Безпеки ООН.
3.	Тема 3. Змішані (гібридні) трибунали (суди).
4.	Тема 4. Міжнародний кримінальний суд.
5.	Тема 5. Сучасний стан та перспективи створення трибуналу по Російській Федерації.
6.	Тема 6. Воєнні злочини.
7.	Тема 7. Міжнародна кримінальна відповідальність вищих посадових осіб держави.
8.	Тема 8. Злочин агресії.
9.	Тема 9. Геноцид.
10.	Тема 10. Попереднє розслідування ситуації в Україні Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду.

5. Тренінг з дисципліни «Міжнародне кримінальне право»

Тематика тренінгу

- 1 Міжнародний трибунал по Руанді.
- 2 Міжнародний трибунал по Югославії.
- 3 Нюрнберзький трибунал.
- 4 Міжнародний трибунал по Російській Федерації (модель та перспективи).

Порядок проведення тренінгу

1. Ознайомитися з передумовами створення трибуналу, структурою, юрисдикцією.
2. Проаналізувати особливості трибуналу та їх вплив на розвиток міжнародного права.
3. Представити результати аналізу у вигляді командного проекту (наприклад, модельованого судового засідання).

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни «Міжнародне кримінальне право» використовуються засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; залікове модульне опитування; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань і досліджень; ректорська контрольна робота. Підсумковою формою контролю є екзамен. При вивченні навчальної дисципліни «Міжнародне кримінальне право» використовуються наступні методи навчання: лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття, виконання наукових робіт під керівництвом викладача.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Міжнародне кримінальне право» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Письмовий екзамен	Разом
20	20	20	40	100%
Усне опитування під час занять (1-6 теми) – 6 балів за тему – макс. 30 балів Модульна контрольна робота – макс. 70 балів	Усне опитування під час занять (6-12 теми) – 6 балів за тему – макс. 30 балів Модульна контрольна робота – макс. 70 балів	Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів. Захист КПІЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів	Теоретичні питання (2 питання) – по 30 балів, макс. 60 балів Кейс (1 кейс) – макс. 40 балів	

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Міжнародне кримінальне право» визначається за шкалою оцінювання:

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)

65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачас навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер заняття
1.	Фліпчарт	1-12
2.	Ноутбук	1-12
3.	Проектор	1-12
4.	Пакет презентаційних матеріалів	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Лук'янова Г., Серкевич І. Принципи міжнародного кримінального права. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: "Юридичні науки". 2020. № 1. Т. 7. С. 197-203. <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/may/21543/33.pdf>
2. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) / В.А. Гринчак, І.В. Земан, І.І. Когутич, О.К. Марін. Харків: Право. 2022. 440 с.
3. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) / В.А. Гринчак, І.В. Земан, І.І. Когутич, О.К. Марін. Харків: Право. 2022. 440 с.
4. Попко В. В. Принципи транснаціонального кримінального права у світлі міжнародного права. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2018. Вип. 136. С. 36–59.
5. Попко В.В. Транснаціональне кримінальне право: міжнародний аспект. Харків: Право. 2019. 431 с.
6. Попко В.В. Транснаціональне кримінальне право: міжнародний аспект. Харків: Право. 2019. 431 с.
7. Теорія та практика міжнародного кримінального права : підручник / Зелінська Н. А., Андрейченко С. С., Дрьоміна-Волок Н. В., Коваль Д. О. ; за ред. проф. Зелінської Н. А. Одеса : Фенікс, 2017. 582 с.
8. Теорія та практика міжнародного кримінального права : підручник / Зелінська Н. А., Андрейченко С. С., Дрьоміна-Волок Н. В., Коваль Д. О. ; за ред. проф. Зелінської Н. А. Одеса : Фенікс, 2017. 582 с.
9. Brown, Darryl K., Turner, Jenia I. The Oxford Handbook of Criminal Process. New York, NY: Oxford University Press, 2019. 448 p.
10. Brown, Darryl K., Turner, Jenia I., & Weisser, Bettina, eds. The Oxford Handbook of Criminal Process. New York, NY: Oxford University Press, 2019.
11. Carrie McDougall. Why Creating a Special Tribunal for Aggression Against Ukraine is the Best Available Option: A Reply to Kevin Jon Heller and Other Critics, 15.03.22 URL: <http://opiniojuris.org/2022/03/15/why-creating-a-special-tribunal-for-aggression-against-ukraine-is-the-best-available-option-a-reply-to-kevin-jon-heller-and-other-critics>
12. Carsten Stahn A Critical Introduction to International Criminal Law. Universiteit Leiden. 2018. 338 p.
13. Close Josepha. Amnesty, Serious Crimes and International Law: Global Perspectives in

- Theory and Practice. 2019. 316 p.
14. Cryer, Robert, Robinson, Darryl, & Vasiliev, Sergey. An Introduction to International Criminal Law and Procedure. 4th ed., Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2019.
  15. Cryer, Robinson, Darryl K.; An Introduction to International Criminal Law and Procedure. 4th ed., Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2019. 518 p.
  16. Diane Orentlicher. How States Can Prosecute Russia's Aggression With or Without "Universal Jurisdiction", March 24, 2022 URL: <https://www.justsecurity.org/80818/how-states-can-prosecute-russias-aggression-with-or-without-universal-jurisdiction/>
  17. Gender and International Criminal Law. Oxford University Press. 2022. 436 p.
  18. International Criminal Jurisdiction: Whose Law Must We Obey? Oxford University Press. 2022. 808 p.
  19. International Criminal Law—A Counter-Hegemonic Project? T.M.C. Asser Press. 2022. 336 p.
  20. Kevin Jon Heller. Creating a Special Tribunal for Aggression Against Ukraine Is a Bad Idea, 07.03.22 URL: <https://opiniojuris.org/2022/03/07/creating-a-special-tribunal-for-aggression-against-ukraine-is-a-bad-idea/>
  21. Larry D. Johnson. United Nations Response Options to Russia's Aggression: Opportunities and Rabbit Holes, March 1, 2022 URL: <https://www.justsecurity.org/80395/united-nations-response-options-to-russias-aggression-opportunities-and-rabbit-holes/>
  22. Nikola Hajdin. The Leadership Clause in the Crime of Aggression and Its Customary International Law Status, March 17, 2022 URL: <https://www.justsecurity.org/80696/the-leadership-clause-in-the-crime-of-aggression-and-its-customary-international-law-status/>
  23. The Past, Present and Future of the International Criminal Court. Workel Opsahl Academic Epublisher. 2022. 812 p.
  24. Tom Dannenbaum. Mechanisms for Criminal Prosecution of Russia's Aggression Against Ukraine, March 10, 2022 URL: <https://www.justsecurity.org/80626/mechanisms-for-criminal-prosecution-of-russias-aggression-against-ukraine/>

Інтернет-джерела

<https://minjust.gov.ua/> - Міністерство юстиції України
<http://www.echr.coe.int> - Європейський суд з прав людини
<http://www.icc-cri.int> - Міжнародний кримінальний суд
<http://www.rada.gov.ua/> - Верховна Рада України
<https://supreme.court.gov.ua/supreme/> - Верховний Суд
<https://www.un.org/> - Організація Об'єднаних Націй